

Ewa Rytter

Ciechanów. Zamek

Informator Archeologiczny : badania 20, 174

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

CIECHANÓW
Zamek

PP Pracownia Konserwacji Zabytków
Pracownia Archeologiczno-Konserwator-
ska
Oddział w Warszawie

Badania prowadziła mgr Ewa Rytter. Finansowało Ciechanowskie Towarzystwo Naukowe. Dwunasty sezon badań. Zamek /z początku XV wieku/.

Celem badań była eksploracja nawarstwień związanych z posadzkami ceglany i trzonami kominowymi, które odsłonięto w trakcie poprzedniego sezonu, pod wachodnią i zachodnią murą obwodową; zakończenie odsłaniania XVI-wiecznego bruku kamiennego oraz ustalenie przebiegu fundamentów zabudowań gospodarczych zlokalizowanych pod kurtyną południową. Dla realizacji postulatów badawczych wytyczono 24 wykopy o łącznej powierzchni około 550 m².

Ułożone na bruku konstrukcje ceglane przylegające do wschodniego muru obwodowego miały powierzchnię ok. 70 m². Znaczny jej procent stanowiła posadzka ułożona z cegieł nie połączonych ze sobą żadnym spoiwem, ułożonych na cienkiej podsypce piasku i na warstwie gliny. Stwierczono ponadto, iż istniejący wcześniej w tym miejscu spadek terenu, wynikający z takiego ułożenia bruku by ułatwić odpływ wód opadowych z powierzchni dziedzińca w kierunku północnym, zniwelowano przez nadsypanie warstwy gruzu ceglanego oraz ciemnoszarej warstwy piaszczystej. Była ona nasycona bardzo dużą ilością zabytków. W skład omawianych konstrukcji ceglanych wchodziły również pozostałości pieca. Miał on powierzchnię ok. 20 m² i składał się z prostokątnej ramy ułożonej z cegieł wypełnionej gliną zamieszaną z gruzem ceglany. Resztki posadzek ceglanych odsłonięte wzdłuż muru zachodniego miały podobną konstrukcję jak opisane poprzednio /podsypka piasku, warstwa gliny, warstwy niwelujące nierówności bruku/. Następna analiza materiału ceramicznego pozwala datować piec na I poł. XVI wieku.

Prace związane z odsłanianiem bruku kamiennego koncentrowały się wzdłuż wschodniego i zachodniego muru obwodowego. Potwierdziły one w pełni wyniki dotychczasowych badań wykopaliskowych dotyczących sposobu układania bruku, przebiegu i wyglądu kanałów ściekowych.

W roku bieżącym udało się również określić zasięg zabudowań gospodarczych zlokalizowanych między basztami wzdłuż kurtyny południowej. Fundament ściany odsłonięto na odcinku ok. 40 m. Jest on zachowany stosunkowo dobrze w swej partii wschodniej, najsłabiej zaś w pobliżu bramy i baszty zachodniej. W części środkowej, na odcinku ok. 4 m fundament uległ całkowitemu zniszczeniu. Ceglana ściana zabudowy gospodarczej zachowała się jedynie na długości około 4 m, na wschodnim odcinku fundamentu prostopadłym do baszty zwanej więzienną. Tworzą ją obecnie dwie warstwy cegieł spojonych zaprawą. Zabudowania gospodarcze są młodsze od bruku, którym w I poł. XVI wieku wyłożono dziedzińiec zamku.

Uzyskano ponad 20 tys. fr. naczyń glinianych, znaczną liczbę kafli /tak garnkowych jak i płytowych/ ponad 9 tys. kości zwierzęcych. Wydobyto również ok. 250 fr. stłuczki szklanej i ok. 330 przedmiotów metalowych. Do zabytków zasługujących na uwagę zaliczają się również monety 7 pięć z nich to tzw. boratynki, dwie kolejne to zniszczone monety srebrne o nieokreślonej na razie chronologii. Większość znalezisk ruchomych /w tym i część monet/ związana jest z nawarstwieniami powstałymi w wyniku zniszczenia i przemieszania starszych warstw kulturowych w trakcie prowadzonej obecnie budowy.

Materiały zabytkowe oraz dokumentacja badań znajdują się w Pracowni Archeologiczno-Konserwatorskiej PP PKZ O/Warszawa.

Badania będą kontynuowane.